

“el País Creix quan les Persones Creixen”

PLA NACIONAL DE VALORS

DOCUMENT DE SÍNTESI

Generalitat de Catalunya

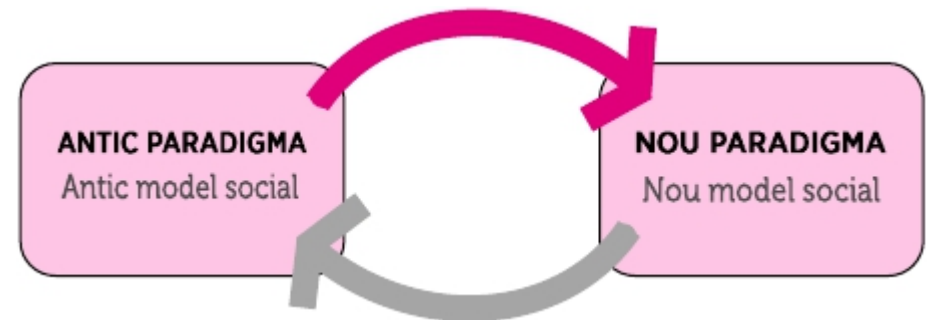
EL MOMENT

El Pla de Valors considera que estem vivint un moment cabdal i decisiu de la història de la humanitat i del nostre país, un moment de canvi global i nacional, que afecta tant a la visió de la persona i de la societat que volem i podem construir com a les formes de vida i l'ús dels recursos disponibles.

Parteix del context en el què vivim, complex i amb canvis accelerats, un context de crisi sistèmica, estructural, de sentit i de procediment. Però alhora també un context de grans oportunitats. Tot sembla indicar que la nostra societat es troba immersa en un espai de transició entre dos cicles o èpoques en la qual conviuen al mateix temps elements que reflecteixen els paradigmes del materialisme i del postmaterialisme. Tant l'un com l'altre són formes d'entendre la vida i de viure-la, que no tan sols condicionen el model de societat, sinó també de país i, finalment, del món que habitem; opcions que ens poden guiar cap a destins diferents.

El Pla de Valors considera que som, doncs, en un punt de bifurcació entre dos models de societat. D'una banda, el model que coneixem, que hem construït entre tots i totes, que ja ha donat de si tot el que podia, i que molts indicadors demostren que es troba en procés d'esgotament. Un model que si bé ha desplegat cotes elevades de benestar material, ha obviat considerar la persona com a prioritat i com a ens interdependent, de tal manera que allò que passa als altres no sols ens afecta sinó que, en certa manera, ens constitueix. De l'altra banda, es manifesta un model emergent de caràcter constructiu, que prioritza el benestar integral i el sentit de comunitat de les persones, i els seus anhels de transcendència.

El Pla de Valors entén que el nostre model de societat requereix una revisió de direcció i de sentit; que cal donar respostes noves als problemes vigents, prenent més consciència de les nostres accions i de la responsabilitat de les conseqüències, no tan sols per al nostre país sinó per a tot el planeta, i per a les generacions futures, amb la voluntat de tendir cap a la coherència ètica. Són temps que conviden a qüestionar-se les creences heretades per posicionar-se activament en l'adquisició de noves i millors. I considera que l'experiència de canvis de paradigma del passat ens hauria d'animar a veure el nostre context de transició com un moviment natural de desenvolupament social.

EL PROJECTE

El Govern de Catalunya, sensible a aquest moment i conscient de la seva responsabilitat històrica, el 2011 va decidir impulsar amb la societat civil una reflexió profunda sobre la realitat de la nostra societat, amb un Projecte orientat a inspirar i promoure una cultura cívica que doni una resposta adaptativa, des dels poders públics, als grans reptes que té plantejats avui dia el nostre país.

El Pla de Valors parla del País que ens agradaria construir. I ho fa des de l'experiència d'un model de democràcia participativa i col·laborativa, de relació i de compromís entre ciutadans i govern. Compta amb la col·laboració d'un col·lectiu de persones plural i heterogeni, de persones independents, majoritàriament externes a l'administració de la Generalitat. Un col·lectiu de gairebé 500 persones amb experts que han volgut ser "part de la solució" en un moment important per a la nostra nació, en el context d'un món en crisi.

S'han constituït vint Grups de Treball que corresponen a dinou dels Àmbits Temàtics que configuren la nostra societat: educació, cultura, ciència, art, salut, esport, medi ambient, economia, organitzacions, política, justícia, seguretat, comerç...; i a l'Eix Transversal Persona amb cinc dels seus aspectes i dimensions. També s'ha creat el Consell de Coordinadors dels Grups de Treball

El Pla de Valors compta amb un Consell Director, on hi són representats tots els Departaments de la Generalitat.

Des del 2011, s'han elaborat diagnòstics dels diferents Àmbits Temàtics pel que fa a valors, actituds, hàbits, formes de vida...

que han posat de manifest punts forts, potencialitats, possibilitats, realitats, reptes, oportunitats... i punts febles, dificultats, limitacions, amenaces, desequilibris, buits... La diagnosi ha servit com a base per dissenyar Processos de Transició per a cada Àmbit Temàtic que es despleguen en Aspiracions i en Línies Estratègiques i Objectius. Més endavant s'acompanyaran amb propostes d'Accions per fer operatius els objectius plantejats i assolir les aspiracions previstes, i que en aquests moments s'estan elaborant. Els esborranys dels documents s'han debatut i enriquit amb els Consultors de cada Àmbit temàtic i s'han compartit i consensuat amb tots els departaments de la Generalitat per mitjà de Grups Bilaterals constituïts pels alts càrrecs de cada Departament i els Coordinadors i membres dels Grups de Treball.

El resultat és un extens document, de més de 400 pàgines, l'essència del qual s'ha intentat destil·lar en les sis pàgines següents.

TENDÈNCIES CONSTRUCTIVES

El Pla de Valors té present la importància i la necessitat de continuar preservant i potenciant aquells valors universals i de país que configuren una part important de la identitat col·lectiva del poble català i que s'han mostrat essencials en el transcurs de la nostra història. Però fa un èmfasi especial a detectar altres indicadors de sentit que afloren en el si de la societat, i els reconeix com a valors emergents. Es tracta de Tendències vinculades a noves maneres de veure el món i la vida, de caràcter intangible i constructiu i que apunten cap a un canvi cultural i civilitzador profund, propi d'un nou paradigma: de la cultura del tenir a la cultura del ser i sentir; de la visió individual, fragmentada, separada i piramidal a una visió de grup, d'unitat, transversal, sistèmica i holística; del coneixement parcial i fragmentat de la persona a una concepció global orientada a la seva autorealització, i de la cultura dels valors pensats a la dels valors plenament sentits i viscuts .

El Pla de Valors observa i identifica aquestes tendències. I ho fa restant obert a una societat civil catalana cada cop més madura, assertiva, empoderada i disposada a reflexionar sobre si mateixa, i a assumir la responsabilitat de participar en la creació, des del present, d'un futur millor amb sòlides bases ètiques. S'està configurant doncs, una massa crítica que està esdevenint un veritable motor de transformació social i cultural.

Tot i que aquestes noves tendències s'observen en un estat incipient, cada dia creix més el nombre de persones i d'entitats referents al nostre país que ja les estan integrant en el seu model de vida i que les consideren com a camins millors per fer un millor camí.

El Pla de Valors constata que aquests moviments tendeixen cap a un model de progrés que situa la Persona en el centre de tot escenari; i ho fa reconeixent-la en la seva totalitat, la seva multi-dimensionalitat. És a dir, considerant l'harmonia de les seves distintes dimensions: física, emocional, mental i espiritual. Aquesta visió integral i global de la persona comporta una apertura als processos que condueixen a l'Autoconeixement i al desenvolupament en plenitud de totes les seves possibilitats. El model emergent ens convida a explorar-nos, a veure totes les parts que ens constitueixen, a fer-nos més conscients del nostre potencial inherent i de la nostra totalitat. També constata que es tendeix cap a la visió de la persona com un ésser essencialment comunitari, en un context relacional, interdependent amb la resta d'éssers vivents i amb l'univers. És el reconeixement de l'aspiració al Bé Comú, en tan que éssers interconnectats amb l'alteritat i l'entorn natural.

El Pla de Valors considera que aquestes tendències són indicadors de sentit del moment que vivim i de cap on intuïm que val la pena dirigir-nos. Ens indiquen que cada dia hi ha més consciència que l'actual situació de crisi sistèmica que vivim ens demana créixer, Créixer en Qualitat humana. Del creixement qualitatiu de cada persona en depèn la viabilitat i qualitat de la nostra societat en el futur. D'aquí que el lema del Pla sigui:

“el País Creix quan les Persones Creixen”

I considera també, que de la generalització d'aquestes tendències se'n podria desprendre nous valors, actituds i formes de vida que comportarien canvis qualitatius i transformadors tant personals com socials, que contribuirien a construir una societat més humana, conscient, empoderada, autònoma,

coresponsable, copartípic, solidària i capaç de mantenir un planeta sostenible.

El Pla de Valors entén que per realitzar aquest procés cal afrontar el futur amb una perspectiva més creativa, no només mecànica i racional, i amb capacitat de coratge. I la proposta que planteja suposa un procés de creixement en qualitat humana obert a emprendre un camí de síntesi de la persona i de la vida: món tangible i món intangible; mirada externa i mirada interna, intel·ligència i cor, intel·lecte i intuïció, benestar material i benestar subjectiu, ... un camí cap a la plenitud de l'experiència vital, el benestar integral i el bé comú.

LES ASPIRACIONS

Una societat centrada en les persones i en la seva autorealització, que fomenta el benestar integral de la societat, promovent l'harmonia de totes les dimensions de la persona i el bé comú.

Una societat que promou la construcció d'un paradigma educatiu integral i sistèmic, que impulsa una nova generació de persones conscients del seu ésser i la seva multidimensionalitat, que promou una educació artística per a tothom i impulsa una universitat que ofereix un desenvolupament integral de la persona, amb un pensament lliure i un saber holístic.

- Una societat que fa de la cultura una veritable eina d'educació, transformació i socialització, que contribueix al desenvolupament i al creixement personal i col·lectiu, que és un motor de canvi i que ens obre al món.
- Una societat amb uns mitjans de comunicació guiats per la veracitat i el respecte, que vol una comunicació transparent, honesta i positiva.
- Una societat que promou l'activitat física i l'esport com a instruments per viure els valors i fomentar el benestar integral de les persones.
- Un país energèticament autosuficient, lliure de combustibles fòssils i d'emissions contaminants a l'atmosfera, amb una societat guiada per la consciència ecològica que té present les conseqüències de tot el que fem i la nostra interdependència amb la biosfera i la

litosfera, i s'esforça per actuar en coherència, tenint sempre present els drets de les generacions futures.

- Una societat saludable i vital, en la qual vetllar per la salut es considera un dret humà, fonamentat en l'autoconeixement i l'autoresponsabilitat, en una visió global de la persona i en un sistema sanitari integratiu, equitatiu i solidari.
- Una societat on la ciència ajuda a la formació d'una ciutadania amb esperit crític; que la considera una eina d'educació, transformació i socialització, amb fascinació pel descobriment i avesada a la innovació.
- Una societat coresponsable, amb una economia orientada al bé comú, estable, dinàmica, ètica i sostenible, que garanteix un diàleg obert des de la igualtat de relacions, d'oportunitats i de mercat. Una societat que avança cap a l'equitat, el benestar integral i la dignitat de totes les persones.
- Un país amb unes organitzacions (empresarials, del tercer sector i de les administracions públiques) sostenibles, que creen valor econòmic, social i ambiental a través dels seus productes i serveis, centrats en les persones i el bé comú; que creen un entorn social conscient i responsable, per tal de configurar un mercat que demana productes i serveis amb valors; que cooperen entre sectors i comparteixen coneixements. Unes organitzacions amb visió sistèmica i humanista, que integren les dimensions ètica i emocional i el principi d'igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes; que promouen el desenvolupament professional

i humà en un entorn conscient i amb sentit de coresponsabilitat.

- Una societat capaç de mantenir un diàleg obert i integrador, que posa per damunt de tot el bé comú; un diàleg que es construeix des de la igualtat de gènere i de relacions, que reconeix la diversitat, que ajuda a avançar cap a l'equitat i la dignitat de totes les persones que viuen al país, i que assumeix que els drets socials són la base de l'harmonia col·lectiva.
- Una societat compromesa amb un consum conscient i responsable, que promou un comerç de proximitat i amable que arriba a les persones.
- Una justícia més humana, eficaç, preventiva, propera i sensible a les necessitats de les persones; en definitiva, més justa, i que prioritza l'acord i la responsabilitat compartida.
- Una societat justa basada en la responsabilitat personal i col·lectiva i en una seguretat que garanteix l'exercici dels drets fonamentals a totes les persones.
- Una societat governada amb transparència, amb qualitat democràtica i amb coherència ètica, amb una participació ciutadana efectiva, amb més esperit cívic i una governança més oberta i transparent, amb l'objectiu final d'afavorir el benestar integral de tota la societat.
- Una societat que fa un seguiment de les principals tendències i demandes actuals i de futur vinculades al Pla de Valors i que prioritza la recerca d'acord amb les

necessitats socials i ambientals reals. Des del Pla de Valors es considera que si som capaços d'impulsar aquests canvis, podrem construir una societat més sàvia i coratjosa, col·laborativa i participativa, equitativa i veritablement democràtica, conscient de la dignitat de totes les persones i més responsable de tots els seus actes. Una societat centrada en l'acompanyament, l'amor i l'aportació als altres, que garanteixi la solidaritat i l'equitat, que aculli i integri els més vulnerables, i que s'orienti cap al bé comú. Una societat conscient de la nostra interdependència amb la natura, amb una actitud generosa envers el medi ambient i les generacions futures. Amb una dinàmica política renovada, amb una governança oberta i transparent i una participació ciutadana plena. Amb unes organitzacions que creen valor econòmic i social, un sector públic renovat, amb uns polítics i un personal amb vocació de servei, humilitat, honestat, visió transversal i sistèmica, que busquin la coherència ètica en totes les seves accions.

EIX TRANSVERSAL PERSONA

L'ésser humà és, en la seva essència, un misteri que no podem comprendre en la seva totalitat. Tanmateix, anhelem afavorir el seu desvetllament per tal que esdevingui plenament conscient, lliure, responsable i autorealitzat. Per això considerem necessari reconèixer i desenvolupar holísticament totes les seves dimensions (física, mental, emocional, i espiritual), entenent que totes elles estan íntimament relacionades entre si, i això demana afavorir l'autoconeixement, tot respectant ritmes i etapes vitals. També considerem que les relacions interpersonals són indispensables per a esdevenir persones completes i plenes; sense elles és impossible comprendre'ns a nosaltres mateixos. Servir o ser útil als altres ens fa més harmònics, autèntics i autorealitzats. Assumir això comporta una transformació en l'organització del nostre sistema que afecta profundament les polítiques i totes les estructures, àrees i models actuals de la societat. Conseqüentment, l'Eix Persona impregna transversalment totes les Línies Estratègiques i els Objectius dels Àmbits Temàtics del Pla. D'aquest Eix s'han considerat les següents dimensions: l'autoconeixement, la interioritat, les competències emocionals, la perspectiva de gènere i els valors universals i de país.

Autoconeixement: La pràctica de l'autoconeixement és una condició bàsica per a transitar cap a una societat amb consciència interior i desig d'harmonia amb l'entorn en el que viu i amb totes les seves relacions; que ajuda a les persones a desvetllar i orientar els seus valors, fortaleces i capacitats, i que promou la responsabilitat personal i l'aprofundiment en les relacions interpersonals. Un país que facilita que les capacitats i

vocacions de les persones es posin al servei dels altres i de causes que transcendeixin els interessos propis.

Interioritat: És aquella dimensió sense la qual l'ésser humà és privat de la seva natura més pregona i específica. Sense ella, ens animalitzem –perquè ens deixem portar pels instints sense contenció- o ens mecanitzem, convertir-nos en autòmats de l'acció. La interioritat permet la manifestació de dimensions més fondes de la realitat; obre una distància saludable entre el desig i la satisfacció, la qual cosa permet passar del consum compulsiu al gaudi seré i agraït de cada cosa. Alhora, fomenta el respecte de l'alteritat, ja que, sense interioritat, l'altre es confon amb les pròpies projeccions. La interioritat promou el conreu de les qualitats humanes i ajuda a desenvolupar una societat oberta i respectuosa vers la diversitat de creences i cosmovisions existents.

Competències emocionals: Les accions de les persones, de la política i de la societat en general, s'haurien d'orientar cap al benestar integral, que inclou el benestar emocional. Les competències emocionals s'han d'aprendre, i inclouen consciència i regulació emocional, autonomia (autoestima, automotivació i autoconfiança), tolerància a la frustració, control de la impulsivitat, empatia, solidaritat, capacitat per construir el propi benestar emocional, etc. Creiem que caldria desenvolupar aquestes competències en tota la població, començant per les famílies, a l'educació formal, a la formació continuada, a les organitzacions, etc.

Perspectiva de gènere: A més de la coeducació calen també uns mitjans de comunicació lliures d'estereotips sexistes, de prejudicis i discriminacions, de l'ús del cos com a objecte sexual, de publicitat, compra, venda o domini per tal d'assolir una

societat on homes i dones tinguin les mateixes possibilitats de realitzar-se personalment, professional i espiritual; on les responsabilitats, els drets i els deures socials, polítics i domèstics siguin compartits amb igualtat, equitat, justícia, i on ja no sigui possible l'exploració contra les dones. Una societat lliure de violència i de maltractaments; que prioritzi la creació i conservació de la vida, la cura dels dependents i l'educació dels nens i nenes, com la millor manera de desenvolupar l'amor, la tendresa, la responsabilitat i la unitat entre tots els éssers humans.

Valors universals i de país: Hi ha valors que es consideren universals, perquè són compartits per la majoria de la humanitat, com ara l'amor, la bondat, la compassió, l'esforç, la humilitat, la bellesa, el coratge, la justícia, la pau, la saviesa, o el talent. Tots aquests valors s'han de reconèixer, viure i desplegar personalment i col·lectiva. Ara bé, a semblança de les persones, cada poble és únic, en els seus fonaments, natura, costums i aspiracions. Al llarg de la seva història, el poble català ha viscut múltiples experiències que han anat configurant la seva ànima, fins arribar al present: una gent pacífica, creativa, oberta, enèrgica i disposada a grans esforços per mantenir la seva identitat, la d'una nació amb sentit d'història i de transcendència col·lectiva. Si el poble català ha persistit durant tants segles ha estat per la sinèrgia de múltiples dinàmiques (socials, culturals, religioses, econòmiques, etc.) que s'alimenten d'una determinada concepció de la vida i una manera d'ésser en el món; uns valors tradicionals que han configurat la seva personalitat col·lectiva. Els principals trets de l'ànima o la personalitat catalana són la fidelitat a la terra i a la llengua, l'actitud oberta, hospitalària i de respecte envers els forasters, l'esforç perseverant i la capacitat de resistència, l'amor

a la llibertat, l'emprenedoria i innovació i el seny. Cap d'aquests valors és exclusivament català, i tots es poden trobar en altres pobles o nacions. Allò que és particular del poble català és la manera com es combinen i s'encarnen, i com han estat capaços de configurar la seva personalitat contemporània.

ELS PROCESSOS DE TRANSICIÓ

El Pla de Valors entén que el canvi de percepció de la persona i de la vida, la nova mirada que està adquirint la societat d'avui, comporta una nova manera de fer. Una nova manera de fer que suposa assumir canvis profunds en les polítiques de tots els àmbits que configuren la nostra societat, i per tant, en la lògica de sistema i en l'organització social. I entén que donar respostes responsables adreçades a fer un nou camí suposa la formulació d'uns Processos de Transició de mitjà i llarg recorregut per a cada Àmbit del Pla, que planteja de la següent manera:

1. ÀMBIT D'EDUCACIÓ GENERAL

Missió: promoure la construcció d'un paradigma educatiu integral i sistèmic que impulsi una nova generació de persones conscients del seu ésser i de la seva multidimensionalitat, expressada tant en la definició dels seus valors individuals com en el seu compromís social.

Línies Estratègiques 1. Desenvolupar les múltiples dimensions de l'alumne i la seva experiència; potenciant les seves capacitats inherents i el compromís amb la realitat. 2. Vincular els diferents entorns que conformen la xarxa educativa per a una educació sistèmica, multidimensional i transdisciplinar. 3. Promoure un aprenentatge competencial amb visió integral i sistèmica (ésser, conèixer, conviure i fer) i que respecti les etapes evolutives. 4. Formar els alumnes per que tinguin criteri audiovisual, que aprenguin el llenguatge de les "pantalles sanes" i a fer un ús responsable de totes les eines tecnològiques. 5. Facilitar l'estructura i l'organització (temps, recursos i espais) per fer

possible una educació integral en tots els àmbits. 6. Desenvolupar i practicar els valors amb coherència en totes les àrees d'aprenentatge, comunicació i servei mitjançant les accions de pensar, sentir i fer.

2. ÀMBIT D'EDUCACIÓ ARTÍSTICA

Missió: promoure una educació artística per a tothom, duta a terme per educadors amb una formació més completa, en què l'art sigui concebut com un agent primordial i de qualitat en la formació integral de les persones.

Línies Estratègiques 1. Fomentar l'educació artística com un mitjà més del sistema educatiu d'exploració interior, d'expressió personal, de coneixement del món i de relació amb els altres. 2. Facilitar la formació dels educadors per detectar, atendre i acompanyar el desenvolupament de les competències artístiques de tothom. 3. Promoure l'activitat artística com a eina de creació, emprenedoria, innovació, transformació, cooperació benestar social i salut. 4. Facilitar les condicions necessàries per a l'expressió artística en el dia a dia, dins i fora l'aula, amb estructures i metodologies més idònies.

3. ÀMBIT D'EDUCACIÓ UNIVERSITÀRIA

Missió: aconseguir una universitat en la qual la creació i la transmissió del saber responguin eficaçment a les necessitats socials, que aposti per processos formatius que permetin el desenvolupament integral de la persona, en valors, foment del pensament lliure, crític i ètic, en igualtat d'oportunitats i equitat,

que estigui compromesa amb la innovació, que tingui reconeixement internacional i respongui a uns alts estàndards.

Línies Estratègiques 1. Desenvolupar una nova relació comunitat social - comunitat universitària. 2. Democratitzar i humanitzar la política universitària. 3. Apostar per la formació integral dels estudiants universitaris. 4. Incentivar la veritable funció del personal docent i investigador universitari com a referent acadèmic i humà. 5. Potenciar els plans d'estudi universitaris com a guia acadèmica d'aprenentatge professional i personal. 6. Valorar i visibilitzar el personal d'administració i serveis.

4. ÀMBIT DE CULTURA

Missió: avançar cap a una cultura que sigui una eina d'educació, transformació i socialització, que contribueixi al desenvolupament i al creixement personal i col·lectiu.

Línies Estratègiques: 1. Prendre consciència del valor de la cultura com a eina de formació i transformació social. 2. Socialitzar i fer més accessible la cultura. 3. Promoure la cultura pròpia com a instrument d'identitat personal i col·lectiva, amb una mirada universal. 4. Impulsar la creació, la cocreació, el talent i la diversitat cultural. 5. Aproximar la cultura als àmbits de govern.

5. ÀMBIT DE COMUNICACIÓ I XARXES SOCIALS

Missió: guanyar una comunicació transparent, veraç, respectuosa i positiva, que fomenti la convivència i el creixement de les persones.

Línies Estratègiques 1. Facilitar la immersió dels professionals de la comunicació en el nou paradigma. 2. Fomentar la veracitat i la rellevància dels fets i les dades en els mitjans de comunicació. 3. Sensibilitzar els actors polítics respecte a una nova comunicació basada en els valors. 4. Fer pedagogia sobre l'ús i la utilitat de la web social. 5. Aprofitar les xarxes socials de comunicació per fomentar la cooperació i enfortir la democràcia.

6. ÀMBIT D'ACTIVITAT FÍSICA I ESPORT

Missió: promoure l'esport i l'activitat física com a instruments per viure els valors i fomentar el benestar integral de les persones.

Línies Estratègiques: 1. Contribuir amb l'esport i l'activitat física a l'educació i la vivència dels valors. 2. Potenciar la pràctica de l'esport i l'activitat física com a motor economico-ètic lligat al país. 3. Definir polítiques de promoció de l'esport i l'activitat física com a foment d'una vida saludable. 4. Promoure l'esport i l'activitat física com a agents d'integració, cohesió i autoestima individual i col·lectiva. 5. Revaloritzar la dimensió que té l'educació física en l'educació acadèmica. 6. Garantir l'accés a la pràctica de l'esport i l'activitat física a totes les persones i els col·lectius socials i a tot el territori.

7. ÀMBIT DE SOSTENIBILITAT, PAISATGE I HÀBITAT

Missió: impulsar una presa de consciència que ens comprometi amb el bé comú, des de la coherència ètica entre el que pensem, el que diem i el que fem, tot fomentant la reverència per la vida, actuant amb prudència envers els cicles naturals, i amb responsabilitat i solidaritat envers les generacions futures.

Línies Estratègiques

1. Prendre totes les decisions personals i socials amb consciència i responsabilitat ecològica i actuar amb coherència.
2. Avançar cap un model energètic autosuficient, descentralitzat i ambientalment sostenible.
3. Consolidar una nova cultura de l'aigua, amb tots els ecosistemes hídrics nets i gestionats amb cura.
4. Progressar cap a l'autosuficiència alimentària de productes bàsics, amb aliments sans, suficients, de proximitat i a l'abast de tothom.
5. Tendir cap al residu zero, amb una reducció sostinguda de residus i un augment de la seva revalorització.
6. Aconseguir una mobilitat segura, sana, ambientalment i socialment sostenible.
7. Assolir un territori amb ecosistemes íntegres, amb usos del sòl equilibrats i paisatges urbans, rurals i naturals de qualitat.

8. ÀMBIT DE SALUT

Missió: promoure un país saludable que consideri que el fet de vetllar per la salut és un dret, fonamentat en una cultura de l'autoconeixement i la responsabilitat pròpia i col·lectiva envers la salut, i en un sistema sanitari amb una visió integral que sigui equitatiu i solidari i que se centri en les persones.

Línies Estratègiques

1. Per un país que consideri la salut com un valor propi de la persona; que faciliti al ciutadà els instruments

que l'ajudin a empoderar-se i a fer-ne una gestió adequada; que afavoreixi un model de creixement i desenvolupament personal vinculat al valor de la salut, i fonamentat en la promoció dels valors següents: autoconeixement, responsabilitat, participació activa, autodeterminació i solidaritat.

2. Per un país que contempla la salut com un bé primari fonamental, que posa en valor una societat justa, solidària, corresponsable i compromesa en la salut, que garanteix el dret a l'assistència sanitària i el dret a la protecció de la salut de manera transversal i intersectorial, així com l'ús responsable i sostenible del sistema sanitari. Els valors que haurien d'inspirar aquesta línia estratègica són: justícia, solidaritat, coresponsabilitat, compromís i sostenibilitat.
3. Per un sistema sanitari integrat i participatiu que defineixi el paper de tots els agents implicats en el seu funcionament (pacients, professionals, organitzacions sanitàries i administració pública) que determini quin valor aporten en el propòsit de situar la persona i la seva salut en el centre de les seves accions. Els valors que inspirin aquesta línia estratègica haurien de ser: autonomia, empoderament dels pacients i professionals, medicina integral, treball en equip i qualitat: equitat, eficiència, efectivitat.

9. ÀMBIT DE CIÈNCIA

Missió: reforçar la cultura científica per tal que tota la societat participi activament de la ciència i els seus valors, ajudant a formar una ciutadania amb esperit crític, amb fascinació pel descobriment i avesada a la innovació i el desenvolupament.

Línies Estratègiques:

1. Ensenyar i difondre ciència d'avantguarda a les escoles i fer palesa la visió dels valors a la

ciència. 2. Treure el debat científic del petit cercle de "consumidors de ciència" habituals, i orientar-lo als mitjans de comunicació de masses per tal de fomentar un esperit crític i documentat a la societat. 3. Potenciar el diàleg entre humanisme i ciència, entorn dels punts d'interès comú com són la fascinació pels orígens, la relació entre la visió cosmològica i la filosofia moderna, o la reflexió ètica sobre les prioritats i els usos de la tecnologia i el seu servei a la col·lectivitat. 4. Aconseguir que els valors de la ciència incideixin com a eina de treball en els àmbits de la dona, els infants, la família, els immigrants, les presons, els hospitals, etc. 5. Potenciar el coneixement públic de la recerca que es fa a Catalunya, tant pel que fa a l'educació del públic com a la potenciació econòmica, i establir ponts entre recerca, societat i sectors econòmics.

10. ÀMBIT D'ECONOMIA

Missió: impulsar una economia més estable, dinàmica, ètica i sostenible, centrada en la dignitat i el benestar de les persones i orientada al bé comú.

Línies Estratègiques 1. Persones implicades en el projecte comú, autoresponsables, autònomes i benestants. 2. Un model econòmic més dinàmic, estable, ètic, equitatiu, eficient i sostenible. 3. Estructures socials, polítiques i administratives més eficaces, transparents, modèliques i accessibles.

11. ÀMBIT D'ORGANITZACIONS - EMPRESA

Missió: avançar vers una visió humanista i sistèmica de les organitzacions empresarials, per tal que aportin un valor veritable a la societat a través dels seus productes i serveis, centrats en les persones i orientats al bé comú. És a dir, que siguin innovadores, sostenibles econòmicament, socialment i ambientalment, i amb un lideratge responsable que els permeti integrar les dimensions ètica i emocional, i fer-lo en clau de gènere, i promoure el desenvolupament professional i humà dels seus col·laboradors i col·laboradores.

Línies Estratègiques 1. Model: promoure organitzacions empresarials amb sentit, amb una missió orientada a crear valor social i econòmic de manera compatible amb el bé comú, i amb unes activitats, productes i serveis, que hi siguin plenament coherents. 2. Gestió: promoure organitzacions empresarials saludables que respectin la dignitat de les persones i fomentin el seu desenvolupament professional i humà, que siguin respectuoses amb l'entorn i que retornin a la societat una part del valor que n'obtenen. 3. Entorn: promoure més consciència i responsabilitat social per part de les forces de la demanda.

ÀMBIT D'ORGANITZACIONS - ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Missió: avançar vers una visió humanista i sistèmica de les administracions públiques, per tal que aportin un valor veritable a la societat a través d'activitats centrades en les persones i orientades al bé comú. Per això, han de ser innovadores, plenament sostenibles i han de tenir un lideratge responsable que integri les dimensions ètica i emocional, i que ho faci en clau de gènere, i que promogui el desenvolupament professional i humà de tots els seus membres.

Línies Estratègiques 1. Model: promoure Administracions Públiques amb sentit, és a dir, amb una missió de servei, orientades al bé comú i a crear valor social, amb models organitzatius, normatius i procediments que hi siguin plenament coherents. 2. Gestió: promoure Administracions Públiques que respectin la dignitat de les persones, fomentin el seu desenvolupament professional i humà i siguin eficients en l'ús de tots els recursos que administren. 3. Entorn: promoure més consciència i responsabilitat per fomentar la col·laboració lleial entre les institucions, les administracions públiques i la ciutadania.

ÀMBIT D'ORGANITZACIONS - TERCER SECTOR

Missió: ser pioners novament i seguir aportant valor a la societat a través d'una activitat centrada en la missió, els principis ètics i els valors, al servei de les persones i orientada al bé comú. Connectar amb la ciutadania i estar a la seva disposició, tot formant-ne part, per canalitzar mitjançant la força associativa i, des de la pràctica de la llibertat, els múltiples reptes que tenen les persones i la societat per a la seva transformació. I fer-ho amb compromís ètic i amb una visió integral humanista, sistèmica i sostenible.

Línies Estratègiques 1. Model: consolidar i promoure organitzacions amb sentit, orientades a l'assoliment de la seva missió i a la creació de valor orientat al bé comú. 2. Gestió: promoure organitzacions del tercer sector que s'impliquen, cooperen i creixen, personalment i col·lectivament, que assoleixen amb eficiència els objectius que es plantegen sobre la base dels valors que comparteixen, amb capacitat d'adaptació i sense perdre la seva essència. 3. Entorn: avançar en connectivitat, permeabilitat, cooperació i pràctica democràtica,

contribuint a generar consciència i responsabilitat social, amb exemplaritat i transparència.

12. ÀMBIT DE DIÀLEG SOCIAL

Missió: plantejar-nos col·lectivament quin model de país volem gràcies a un diàleg obert i integrador que posi per sobre de tot el bé comú, i que això es faci des de la igualtat de gènere i de relacions, sense culpabilització ni menyspreu per a uns, ni victimització o dependència dels altres, i que ens faci avançar cap a l'equitat i la dignitat de totes les persones que viuen al país.

Línies Estratègiques: 1. Promoure espais de reflexió i acció sobre el model de societat que volem. 2. Centrar els serveis en les persones i en la seva dignitat i autonomia. 3. Impulsar grans canvis en el reconeixement dels drets i l'aplicació de la justícia socials.

13. ÀMBIT DE COMERÇ

Missió: fer del comerç un vehicle de trànsit de paradigmes, a partir de la consolidació definitiva d'un consum conscient, d'un comerç amable i d'un entorn favorable; tot plegat a través d'una comunicació real, responsable, honesta i que arribi a les persones.

Línies Estratègiques 1. Promoure la comunicació i la connexió entre el comerç i les persones, com a resposta a les necessitats d'aquestes i en funció de les necessitats del comerç.

2. Aconseguir un entorn favorable, una cultura i una administració flexibles, que potencia la relació entre el comerç, les ciutats i les persones, i la capacitat del comerç de generar valor, ocupació i millorar les relacions socials. 3. Promoure un comerç amable, que posa la persona en el centre i es responsabilitza de l'origen del producte que ofereix i dels serveis utilitzats. 4. Fomentar un consum conscient i responsable, on les persones són lliures a l'hora de consumir.

14. ÀMBIT DE JUSTÍCIA

Missió: anar cap a una justícia més humana, eficaç, preventiva, propera i sensible a les necessitats de les persones -en definitiva, més justa- i que prioritzi l'acord i la responsabilitat compartida.

Línies Estratègiques 1. Establir nous models de prevenció de la infracció i el conflicte, i desenvolupar polítiques socials de prevenció orientades al bé comú, que promoguin la responsabilitat compartida. 2. Millorar l'organització per tal de modernitzar i transformar l'Administració de justícia amb la finalitat d'aconseguir un servei més eficaç i de més qualitat. 3. Definir i aplicar polítiques de gestió del personal de l'àmbit de la justícia que siguin més adequades a les necessitats de l'organització i de les persones. 4. Treballar per a la humanització, la transparència i la recuperació de la credibilitat i la confiança en la justícia, fomentant una cultura de responsabilitat compartida i promovent vies alternatives en la resolució dels conflictes.

15. ÀMBIT DE SEGURETAT

Missió: promoure la seguretat des de l'autoresponsabilitat, l'educació i el civisme, oferint la plena garantia en l'exercici dels drets fonamentals de les persones.

Línies Estratègiques 1. Fomentar el sentit cívic i de coresponsabilitat de la ciutadania, vinculant la seguretat amb la llibertat i amb la responsabilitat. 2. Cercar la millora constant en la direcció, la gestió i la coordinació de la prestació del servei de seguretat i de les emergències. 3. Dissenyar polítiques públiques que afavoreixen la percepció de seguretat. 4. Ampliar la confiança i el prestigi social de la policia que donin més legitimitat a la seva tasca com a agents de l'autoritat. 5. Millorar la seguretat en el món virtual i conscienciar sobre un ús responsable de tots els recursos que ofereix Internet (xarxes socials, pàgines web, etc.).

16. ÀMBIT DE POLÍTICA

Missió: promoure la renovació de la dinàmica política exercida per polítics amb vocació, valors i competència, capaços de traslladar a l'acció aquesta renovació amb una participació ciutadana efectiva, un increment de l'esperit cívic i una governança oberta i transparent, amb l'objectiu final d'afavorir el benestar integral dels ciutadans.

Línies Estratègiques 1. Pedagogia política: ensenyar i difondre una manera de fer política centrada en els valors. 2. Participació ciutadana: fer política per a la ciutadania i amb la ciutadania. 3. Vocació política: facilitar l'arribada a la política de les persones que tinguin interioritzat ser fidels als principis del bon govern i

tinguin les competències necessàries per dur-ho a terme. 4. Vida dels partits: abandonar la dinàmica endogàmica i facilitar el pluralisme intern, la rotació i la renovació. 5. Pràctiques de bon govern: exercir la pràctica de la governança amb visió global i transversal, tenint com a finalitat el benestar personal i col·lectiu de manera sostenible i perdurable.

17. ÀMBIT DE RECERCA APLICADA

Missió: crear un espai de treball col·laboratiu de recerca aplicada sobre els valors i les tendències de caràcter intangible i constructiu de la nostra societat.

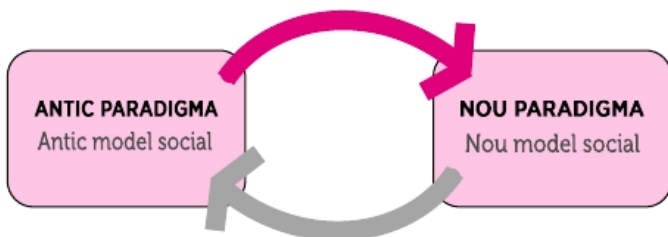
Línies Estratègiques 1. Promoure el seguiment sistemàtic de les principals tendències i demandes actuals i de futur vinculades al Pla de Valors. 2. Incentivar la recerca aplicada amb metodologies que facilitin la comprensió de les tendències constructives de la nostra societat. 3. Aprofitar les recerques realitzades amb metodologies quantitatives per identificar àmbits i variables que requereixen estudis qualitatius. 4. Promoure la col·laboració efectiva d'institucions, centres de recerca, fundacions i altres entitats interessades en les recerques proposades.

EL PAÍS QUE VOLEM CONSTRUIR, OPORTUNITAT I RESPONSABILITAT D'ELECCIÓ

Tal i com hem vist, s'entén que l'espai de transició en el que ens trobem hi conviuen maneres de funcionar i de ser que s'estan demostrant inadequades amb un continu ventall de moviments nous constructius; és per tant, un context complex, però alhora ple d'oportunitat i d'esperança, propi d'un canvi de cicle. Són temps d'assumir la responsabilitat d'esdevenir artífexs d'un món millor. I per això el Pla de Valors fa una elecció d'entre els dos escenaris possibles: l'escenari del *"més del mateix, però millor"*, que per por a allò desconegut i a la resistència al canvi ens pot conduir a esdevenir un poble decadent; i l'escenari de la *"transformació profunda"* que amb coratge i fortalesa aposta per crear una realitat més humana i més plena, pròpia d'un poble emergent. El Pla de Valors aposta clarament per aquesta segona via, entenent que és una tasca de llarg recorregut, que cal abordar amb ment oberta, tot assumint-la amb serenitat i fermesa.

EVOLUCIÓ "transformació profunda"

INVOLUCIÓ "més del mateix, però millor".

CATALUNYA

El Pla de Valors entreveu la gran oportunitat que suposa el marc singular de Catalunya que fa que sigui realment possible assumir el nou canvi de paradigma que la societat està reclamant amb paràmetres innovadors emergents. I vol inspirar el pas del Benestar Social del segle XX, en el que moltes polítiques han estat fonamentalment enfocades en resoldre les necessitats bàsiques i de supervivència de les persones i en millorar el nivell de vida, al Benestar Integral del segle XXI, que si bé reforça l'atenció a les situacions de vulnerabilitat, s'obre també a les necessitats més elevades que empoderen a totes les persones i proporcionen qualitat humana i qualitat de vida.

El Pla de Valors entén que el progrés i l'excel·lència d'un nou i sòlid model d'estat del benestar a Catalunya passen especialment pel benestar integral i pel bé comú, per una orientació cap a la realització plena dels seus ciutadans i al servei de la Humanitat.

La versió original d'aquest document va ser recepcionada pel Consell Executiu del Govern de la Generalitat de Catalunya el 14 de juliol de 2015. Aquesta versió incorpora esmenes i aclariments que no alteren el seu sentit.

CRÈDITS

Aquest Pla és fruit d'un gran esforç col·lectiu al llarg del quinquenni 2011-2016. Iniciat pel Govern, ha estat possible gràcies a la generositat de centenars de persones de la societat civil que hi han contribuït amb el bo i millor del seu saber. Invitem el lector a consultar els noms de tots els ponents a les nostres pàgines : <http://pladevalors.cat> i <http://planacionaldevalors.cat> .

Coordinadors dels Àmbits Temàtics

Educació General: Francesc Torralba i Berta Meneses;
Francisco Esteban.

Educació artística: Montserrat Morral.

Educació universitària: Misericòrdia Camps, Marta
Burguet.

Cultura: Natxo Tarrés i Beatriu Daniel; David Escamilla.

Comunicació i Xarxes socials: Adam Martin; Ferran
Ramon Cortés.

Educació física i esport: Ramon Alfonseda i Oriol
Garangou

Sostenibilitat, paisatge i hàbitat: Josep Mª Mallarach;
Jordi Pigem.

Salut: Inma Nogués

Ciència: Sònia Fernández, Marco Schorlemmer.

Economia: Jordi Griera; Raimon Samsó, Eduard Arruga.

Organitzacions: Idil-li Lizcano i Jordi Virgili, Josep
Ramon Dueso, José Luis Montes; Daniel Ortiz.

Diàleg social: Enric Canet i Salwa el Gharbi

Comerç: Amadeu Barbany

Justícia: Amand Calderó

Seguretat: José Luís Pérez Francesch

Política: Xavier Guix

Recerca Aplicada: Maria Rosa Buxarrais.

Coordinadors Eix Transversal

Persona: Gemma Téllez

Procés d'Autoconeixement: Xavier Guix

Dimensió de competències emocionals: Rafel Bisquerra i
Mireia Cabero

Dimensió de la interioritat: Xavier Melloni i Montserrat
Castellà

Perspectiva de gènere: Anna Mercadé

Valors universals i de país: Josep Mª Mallarach; Mercè
Conangla.

Pla Nacional de Valors

Coordinadora: Pepa Ninou

Secretari del pla: Jordi Virgili

Suport tècnic i administratiu: Lourdes Delgado

Suport administratiu: Eva Molins

